

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U100001

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-01-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лобач Анатолій Миколайович

2. Lobach Anatolii Mykolaiovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право. Право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 11-12-2020

Спеціальність за освітою: 081 право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 11.737.03

Повне найменування юридичної особи: Донецький юридичний інститут МВС України

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: пр. Луніна, буд. 89, м. Маріуполь, Донецька обл., 87510, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: ПВНЗ "Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука"

Код за ЄДРПОУ: 24171048

Місцезнаходження: вул. Степана Дем'янчука, 4, м. Рівне, Рівненський р-н., Рівненська обл., 33027, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.77

Тема дисертації:

1. Кримінальна відповідальність за порушення права на отримання освіти (ст. 183 КК України)
2. Criminal liability for violation of the right to education (Article 183 of the Criminal Code of Ukraine)

Реферат:

1. Автором розглянуто підстави криміналізації порушення права на отримання освіти. Зазначено, що під останніми необхідно розуміти узгоджену сукупність найважливіших об'єктивних причин, що дають законодавцю можливість, на основі оцінки індивідуальних рис суспільно небезпечної поведінки, внести в кримінальний закон норми, що забороняють її конкретні форми. Вказано, що підстави криміналізації мають забезпечувати причинність між об'єктивно існуючою формою суспільно небезпечної поведінки та кримінально-правовою заборонаю, встановленою конкретним положенням закону. Підсумовано, що суспільна небезпечність порушення права на отримання освіти полягає в ігноруванні правового статусу особи в суспільстві і державі, спотворенні існуючого комплексу прав, свобод та обов'язків людини і громадянина, котрі визнані міжнародними нормативно-правовими актами та гарантовані Конституцією України. У разі порушення права громадян на отримання освіти винні створюють умови для спричинення

шкоди волі, честі та гідності особи, власності тощо, і, як результат, – ставлять під загрозу нормальний розвиток суспільства, оскільки освіта є основою інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства та держави, відповідно до Закону України «Про освіту». Диференційовано мотиви вчинення злочинів, передбачених ст. 183 Кримінального кодексу України. Доведено, що до таких мотивів необхідно віднести: 1) особистий мотив – може мати місце, коли особа, уповноважена на прийняття до навчального закладу абітурієнтів, зацікавлена в тому, щоб конкретна людина не була допущена до навчання через такі причини як помста, образа, ревнощі тощо; 2) суспільно корисний мотив – може мати місце, коли особа свідомо не допускає до навчання абітурієнта, заздалегідь вважаючи останнього негідним членом суспільства, котрий не заслуговує на отримання освіти через брак певних позитивних (в межах уявлення злочинця) якостей; 3) ситуативний мотив – відмова у прийнятті до навчального закладу абітурієнта через негативну ситуацію, яка виникла раптово (наприклад, раптова неприязнь до незнайомої особи); 4) релігійно-національний мотив – має місце, коли причиною відмови є релігійні або національно-етнічні погляди злочинця; 5) корисливий мотив – має місце, коли вимога оплати за навчання безпосередньо пов'язана із прагненням злочинця отримати матеріальну вигоду; 6) комбінований мотив – має місце, коли підставою для відмови у прийнятті особи до навчального закладу стають декілька мотивів одночасно. Досліджено міжнародно-правовий і зарубіжний досвід правового регулювання порядку надання освіти та з'ясовано, що процеси входження України до європейського освітнього і наукового простору й ефективне запровадження Болонської системи у навчальних закладах країни неможливі без належної протидії злочинним діям, що порушують право на отримання освіти, зокрема корупційним та іншим суспільно небезпечним проявам у вітчизняній системі освіти. Водночас єдиних підходів до такої протидії Україна досі не запровадила, а кримінально-правові засоби впливу на суспільно небезпечні прояви, які унеможливають належну реалізацію права громадян на отримання освіти, мають локальний характер, відсутні єдині підходи та послідовність в убезпеченні від суспільно небезпечних посягань на гарантоване Конституцією України право на отримання освіти.

2. The author considers the grounds for criminalizing the violation of the right to education. It is noted that the latter should be understood as a coherent set of the most important objective reasons that allow the legislator, based on the assessment of individual traits of socially dangerous. It is stated that the grounds for criminalization should ensure causality between the objectively existing form of socially dangerous behavior and the criminal law prohibition established by a specific provision of the law. It is concluded that the public danger of violating the right to education is to ignore the legal status of a person in society and the state, distort the existing set of rights, freedoms and responsibilities of man and citizen, which are recognized by international regulations and guaranteed by the Constitution of Ukraine behavior, to introduce into the criminal law rules prohibiting its specific forms. In case of violation of the citizens' right to education, the perpetrators create conditions for harm to the will, honor and dignity of the person, property, etc., and, as a result, endanger the normal development of society, as education is the basis of intellectual, cultural, spiritual, social, economic development of society and the state, in accordance with the Law of Ukraine "On Education". The motives are differentiated for committing crimes under art. 183 of the Criminal Code of Ukraine. It is proved that such motives include: 1) personal motive – may occur when a person authorized to admit entrants to an educational institution is interested in the fact that a particular person was not admitted to study for reasons such as revenge, resentment, jealousy etc; 2) socially useful motive – may occur when a person deliberately does not allow the applicant to study, in advance considering the latter an unworthy member of society who does not deserve education due to lack of certain positive (within the imagination of the offender) qualities; 3) situational motive – refusal to admit an applicant to an educational institution due to a negative situation that arose suddenly (for example, sudden hostility to a stranger); 4. religious-national motive – occurs when the reason for refusal is the religious or national-ethnic views of the offender; 5) selfish motive – occurs when the requirement to pay for training is directly related to the desire of the offender to obtain material benefits; 6) combined motive – takes place when the grounds for refusal to admit a person to an educational institution are several motives at the same time. The international legal and foreign experience of legal regulation of education is studied and it is found that the processes of Ukraine's entry into the European

educational and scientific space and effective introduction of the Bologna system in educational institutions are impossible without proper counteraction to criminal acts violating the right to education in particular, corruption and other socially dangerous manifestations in the domestic education system. At the same time, unified approaches to such counteraction to Ukraine have not yet been introduced, and criminal legal means of influencing socially dangerous manifestations, which make it impossible to properly exercise citizens' right to education, are local, there are no unified approaches and consistency in protection against socially dangerous encroachments on the right to obtain a petition guaranteed by the Constitution of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Копотун Ігор Миколайович
2. Kopotun Igor Mykolaiovych

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаблистий Володимир Вікторович
2. Shablystyy Volodymyr Viktorovych

Кваліфікація: д.ю.н., 12.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Джужа Олександр Миколайович
2. Dzhuzha Oleksandr Mykolaiovych

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Назимко Єгор Сергійович
2. Nazymko Yehor Serhiiovych

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:**

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данилевський Андрій Олександрович

2. Danylevskiy Andrii Oleksandrovych

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

КЛЕМПАРСЬКИЙ Микола Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

КЛЕМПАРСЬКИЙ Микола Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.